

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
TÓTH DÉNES

Szerkesztőség:
Szentháromság-tér 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám.

VI. évfolyam.

Csongrád, 1908. december 13.

50. szám.

Egy lépéssel előbb.

Akár mennyire úszunk a bajban s bár legyen annyi kiadásunk, amennyit már el sem lehet költenünk, akkor is a kényserítő körülmények újabb terheket rónak ránk.

Azok, akik abban látják az anyagi helyzet javulását, hogy a kiadásokat megszorítsák a lehetőségig, minden fillért, melyet kiadnak, megnézik, hogy hová teszik. Ez jelképezte eddig községi közgyűlésünket a felmerült ügyekben.

Ugylátszik, fordult a világ, mert néhány hónap óta a községi közgyűlés megváltoztatta nézetét s ahol szükségesnek mutatkozott, megnyitotta szűk markát. Hiába, az idő körülményei azokon a jégkérgeken is rést ütött, mely a sziveket beburkolta s mi tagadás, annyira jutottunk, hogy éppen a községi közgyűlésnek kell gondoskodnia alkalmazottairól, ha a többi városokkal, a viszonyokkal lépést akar tartani. Tudjuk mindannyian, hogy rosszul fizetett alkalmazottakkal eredményeket nem lehet elérni. A lekötött, adóssággal küzdő s a létért kapaszkodó hivatalnoksereg nyűg a társadalom nyakán, már pedig ezek volnának hivatva arra, hogy a társadalmi élet követelményeiből a megkövetelhető vonalig részüket kivegyék. Kiveszik, illetve kivinnék az adakozásokból, ha volna miből fedezni azokat, de mert a nincs többször nagyobb úr — mint a van, így részben kénytelenek lemondani a társadalmi életről. Legyen akármilyen mezbe burkolt jótékony cél, legyen bármilyen társas összejövetel, de legyen akármilyen mozgalom, annak gerincét mindig egy és ugyanazon közönség képviseli, tehát bizonyos, hogy azok, akik nem rendelkeznek fizetésükön kívül egyéb földi javakkal, ki kell, hogy merüljenek, el kell, hogy bukjanak — az adósságban.

Alig van községi közgyűlés, hogy a tárgysorozatban ne látnánk fizetés előleg kérést. Jelképe ez a szegénységnek, a fizetések csekély voltának. Így jutnak a hivatalnokok kamatmentes kölcsönökhöz, csak hogy nem nagy köszönet van benne; mert ha havonta nem volt elég a 41 forint 50 krajcár, akkor hogy legyen az elég az előlegrészlet levonásával? Tehát újabb előlegért kell folyamodni, hogy törleszhető legyen a régi s végeredményében nem segít más, mint egy főnyeremény.

Ezek előrebocsájtásával részben a viszonyokba adtuk betekintést, részben pedig magyarázatot kapott az a törekvés, hogy a hivatalnokok egyenként jönnék fizetés emelésért a közgyűlés elé. Legutóbb is László Ignác segédjegyző hogy kinek az indítványa folytán, tudja az Ég — fizetés emelést kapott kerek 400 koronával. Az indítvány ennél többet célzott, mert rendes jegyzői titlust javasolt a vele járó tisztségekkel együtt.

Hegyi Antal községi képviselő kitűnően jellemezte állapotainkat s maga is hangzott az a nézetet, amit mi kezdetől fogva vallunk: hogy fel kell állítani a rendezett tanácsot; akkor kevesebb hivatalnokkal s nagyobb fizetéssel sokkal több eredményt mutathatunk fel, mint így, a hivatalos teendők is kevesbednek, mert akkor nem kell Pontiusnak-Pilátusnak minden apró ügyről jelentéseket tenni, szóval mindenki elismerheti, hogy az arány nem is hasonlítható semmiben sem. Hegyi Antal a mai állapotot rossz cipőhöz hasonlította, amit minden pillanatban feldozni kell s méltán igazza van, de úgy annyira, hogy ma már a foltok ráarakását alig győzzük. Nem hejyesebb volna, egy új kényelmes cipőt venni?

A közgyűlésen egyik községi képviselő annyira tisztviselő társai fölé helyezte László Ignácot, hogy igazán nem értjük. Elismerjük, hogy László Ignác kitűnő hivatalnok, de bocsánat, a többi társai is mindenkor megfelelnek kötelességeiknek és csak az igazat mondjuk avval, hogy éppen olyan jól látják el teendőiket, mint bárki más. Egyébként lehetett jó érv a cél elérésére, de meg gondolatlan, mert vele oda is szűrt, ahová nem kellett volna.

Minden személyeskedéstől menten s minden antiszemitáskodástól távol, érdekes, hogy a községi közgyűlés, egy kivételével, rövidesen négy izraelita vallású tisztviselő fizetését rendezte, emelte. — Ugyan mit vétettek a katolikus tisztviselők, hogy a községi közgyűlés mellőzi őket? Talán nem szolgáltattak volna annyi érdemet arra, mint a fentiek? Avagy rossz, hanyag tisztviselők? Igazán nem értjük, mert ha kötelességeiket teljesítik, akkor tessék egyformán mérni, azok ellen pedig, akik hanyagok, a fegyelmi vizsgálatot meg kell indíttatni és el velük.

A nagy drágaság, a nyomasztó viszonyok kétszeresen nyomják a tisztviselők vállait és a követelt munkáért sokszor

nevetségesen csekély fizetéssel dotált, de egyúttal mellőzött hivatalnokoknak méltán rosszul eshetik e fizetésemelések.

Az ilyen állapotok siettetik a rendezett tanács felállítását és mi, akik ismerjük a viszonyokat, mondhatjuk, hogy csak ki kell bocsájtani az aláírási íveket és a kívánt adómenyiség meg lesz. Ennek elérésében a tisztviselők is hathatósan segídeknek.

Hallgatás után.

(Folytatás.)

A csatornán rövid idő múlva beállhat azon állapot, melyben saját tőkét kamatoztatja. Minthogy a megtakarítások előnyeiben elsősorban a mezőgazdaság nyers és ipari terményei fognak részesedni, de a fejlesztés közvetett eredményei is elsősorban ezeket érintik, a tőkésített összegek nagyobb része tulajdonképpen az Altöld termővidékén a föld értékének hasonló összegű emelkedését jelenti, ami természetesen is, ha meggonddoljuk, hogy a terméshozam állandó jobb értékesítése egyúttal állandó földjövdelem-többletet és ezzel megfelelő értékelkedést jelent.

Természetes, hogy ezen állandó, általános és az egész területre kiható földértékelkedés mellett fokozottabb mértékben fog beállni ezen emelkedés a csatorna melletti részeken, a csatorna területén, melynek elmaradt gazdasági állapota mellett a csatorna gazdasági fejlesztő hatására igen nagy mértékben szüksége van, s melynek viszonyait a csatorna teljesen átalakítja.

A csatorna tulajdonképeni rendeltetése mellett ugyanis a belterületén részben mint belvízlevezető és bizonyos fokig öntöző csatornaként fog szerepelni, ami általános előnye mellett a szikes és homokos talajoknál rendkívül fontossággal bír.

A Duna-Tisza csatorna, mint a Tisza-vidék mezőgazdasági tömegtermékeinek, Erdély erdő- és bányaiparának és a Felső-Tisza erdőipari termékeinek útja: forgalmunk egyik főirányát a főváros felé terelve, nagy fontossággal bír a főváros és ezzel az egész ország kereskedelmére, iparára.

Gabonakereskedelmünk Bécs által veszélyeztetett helyzete napról-napra veszt fontosságából. Feltétlenül szükségünk van arra, hogy Budapest, mint hazánk egyetlen nagy kereskedelmi gócpontja, fontosságából ne veszítsen és helyzetét a ke-

GÁRDI IMRE

cs. és kir. udv. fényképész

A műterem Csemegi Károly-utca 4. sz. alatt, özv. Bartók Jánosné házában van.

legtökéletesebb eszközökkel felszerelt műterme már most állandóan a mélyen tisztelt közönség rendelkezésére áll, hol csupán művészies kivitelű szép és tartós képek készülnek. **Gyermekfelvételek** délelőtt 9 órától délután 3 óráig. Műterem igen jól fűtve van.

reskedelemnek legalább azon részében tartsa meg, melyhez a hazai gazdasági viszonyok létkérdései vannak fűzve, a terménykereskedelemehez.

A Duna-Tisza csatorna elősegíteni fogja a nyugatra vonuló mezőgazdasági termékek kereskedelmének Budapesten való központosítását és ha ezt a várható forgalmat kellő intézményekkel felszerelve (kikötő, raktárak stb.) fogadjuk, Budapest kereskedelme e csatornában egy messze jövőre kiható, élénkítő új eszközt nyer.

Azon körülmény, hogy az erdélyi szén, kohótermékek olcsón fognak a csatornába jutni, előreláthatólag alkalmat fog szolgáltatni arra, hogy a csatorna mentén gyártelepek létesüljenek. Az állandó vízszin és ezzel a be- és kirakodás csekély költségei a mai nagyipar, főleg a vas- és fémipari telepeknek nagy tömegénél oly rendkívüli előny, mely valószínűvé teszi már csak ezen okból is az ipartelepek létesülését. Utalhatunk e tekintetben Franciaország és Belgium példájára, melyeknek főbb ipartelepei a csatornák mellett vannak, hogy az olcsón érkező szén és egyéb nehéz ipari nyersanyagokat olcsón kirakhassák és kezelhessék. Ebben ma a külföldön az olcsó gyári ipari termelés egyik fontos tényezőjét látják. (St. Quentin, Marne-Rhine csatorna.)

A fentebbiekben előadtuk azon körülményeket, melyek a Duna-Tisza csatornának mielőbbi létesítését nemcsak célszerűvé és szükségessé, de sürgössé teszik.

Azáltal, hogy nemzeti jövedelmünk főforrásának, nyersterményeink értékesítésének viszonyai a világgiacon vesztettek s hogy iparunk fejlesztésével nem vagyunk képesek oly rohamosan haladni, hogy nyersterményeink kivételére ne szoruljunk, hogy továbbá termelésünk aránylag drága s eredményei aránylag cseké-

lyek, mindezek aggályokat támasztanak gazdaságunk jövőjére nézve aziránt, hogy ily viszonyok között az előttünk álló nagy és számos kulturális feladat teljesítéséhez termelésünk fogja-e a kellő módokat és eszközöket nyújthatni.

Szükségünk van tehát mielőbb oly eszközök megteremtésére, melyek a meglévő értékeink jobb kihasználását és új értékek termelését biztosítani képesek és ezek egyike lenne a Duna-Tisza csatorna.

HIREK.

— **Kulturális előadások.** A csongrádi m. kir. állami polgári fiúiskola tanártestülete, a folyó téli időszakban, a polgári fiúiskola rajtermében, egymás után következő 12 vasárnapon kulturális előadásokat tart, melyekre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja. Az előadások vasárnaponként délután 4 órakor kezdenek s a következő sorrendben tartatnak meg: December 13-án: Az Anjouk kora, előadó Farkas Béla. December 20-án: Az érzékszervekről (látás, hallás, szaglás, ízlés, tapintás), előadó Eder János. December 27-én: A Hunyadiak kora, előadó Farkas Béla. Január 3-án: Magyarország vízszintes és függőleges tagosultsága, előadó Sággy Mihály. Január 10-én: Az Osztrák császárság ismertetése, előadó Sággy Mihály. Január 17-én: A kamatszámítás, a területek mérése és kiszámítása, előadó Surányi János. Január 24-én: Az érzékszervek óvása, előadó Eder János. Január 31-én: A dörzsölési és érintkezési villamosság, előadó Surányi János. Február 7-én: Az érzékszervek összehasonlító bonctana, előadó Eder János. Február 14-én: Az őskori népek primitív művészete, előadó Szokoly József. Február 21-én: Az Ó-kor keleti népeinek művészete, előadó Szokoly József. Február 28-án: A görög művészet története, előadó Szokoly József.

— **Halálozás.** Réh József sütő-mester, köztisztelőben álló polgártársunk, folyó hó 10-én hajnalban elhalálozott. A megboldogult az ipartestületnek alelnöke, az iparos olvasó körnek pedig elnöke volt. Folyó hó 11-én temették el nagy részvét mellett. Nyugodjék békében!

— **Mázsabajok.** A város a vásártéren azért tart mázsát, hogy az eladó közönség bármely

pillanatban jószágai eladásánál megtudhassa a pontos súlyt. Ahogy úgy, ment is eddig valahogy a dolog, hanem újabban az eladó közönség nem volt megelégedve a mázsával. Az előjáróság meggyőződött egy alkalommal erről s a községi közgyűléshez azt a javaslatot terjesztette be a másodbíró, hogy legjobb volna egy fizetett alkalmazottat ott tartani. Ebbe a közgyűlés bele is ment s a mázsáló részére szabadlakáson kívül havi 20 korona fizetést megszavazott. Hát mondjuk, hogy jól van megoldva a dolog, csak hogy szerintünk az a bökkenő, hogy a fizetett mázsamester is éppen úgy összejárhat a kupecokkal, mint a százalékos. Akkor pedig vederből dézsaba estünk, mert a fizetés ugyan az adózók terhére nagyobb lett, de a mázsálás a régi maradhat.

— **Nepszerű előadások.** Az elmúlt vasárnapon és rákövetkező kedden közkivánatra „A Magas-Tatra” című előadásban gyönyörködött közönségünk. Nemesak erkölcsi, de szép anyagi sikerrel is járt e két előadás. Csütörtökön „Petőfi Sándor” volt soron. Ma este fél 8 órakor pedig a tudóvszról egy rendkívül tanulságos és értékes előadást tart dr. Dékány Béla községi főorvos. Az a lopva, tolvaj módra meglepő betegség, melyről a közhit eddig azt tartotta, hogy e betegséget öröklik a család leszármazottjai őseiktől, szüleiktől, — holott nem a betegséget magát, hanem e betegség kifejlődésére alkalmas, kevés ellentállást tanúsítani tudó szervezetet lehet csak örökölni, ez fog ma a maga teljes valóságában bemutatkozni; de nem förtelmes művöltában, hanem azon módok és eszközök hatása alatt, melyek a tudóvszra hajlamos, gyenge szervezettel embert egészséggé, erőssé teszik, magát a tudóvszt pedig — kiűrik. Az előadás tárgyának szemléltetővételére az „Uránia” remek kivitelű képei fognak szolgálni. Csütörtökre szintén egy kitűnő darab: „A kurucok” című 104 képpel van előkészületen. Ezen alkalommal Bozó Andor egyetemi joghallgató, az ő kiváló zenei talentumával tárogatón fog régi kuruc dalokat előadni. A vasárnap délutáni előadásokat az egyesület beszüntette és azokat ugyancsak vasárnap, de este fél 8 órakor tartja. A mai előadás eszerint este fél 8 órakor kezdődik.

— **Kiállítás.** Ifj. Pirocska István festőművész Félégyházán, a gimnázium nagytermében, kiállítást rendez műveiből. Felhívjuk az érdeklődők figyelmét e körülményre, mivel a 40 db kiállított mű el is adatik. A képkiallítás december hó 20-án nyílik meg.

— **Közművelődési felolvasás.** A harmadik felolvasás december 20-án lesz a kaszinóban a következő műsorról: 1. Költemény, írta R. Papp Miklós, előadja Solya Maca. 2. Felolvasás, tartja dr. Sörös Miklós. 3. Rab asszony, költemény Kiss Józseftől, szavalja Óser Lipótné. 4. Ada-

A boldogságról.

Írta és a csongrádi kaszinóban 1908. november hó 22-én felolvasta: dr. Kónc Mihály.

(Folytatás.)

E tételket példákkal illusztráljuk. Ha a szerelmes ifjú ábrándjainak tárgyával, a leánnyal találkozik, vele eszmét, gondolatot cserél; ha hallhatja édes szavát, láthatja lelket gyönyörítő mosolygó arcát: idegeit a boldogság érzete hatja át. Ha eltávozott is a leánnyától, nyugodt, boldog megelégedés költözik szívébe.

De nézzük a bosszúállót. Nagyfokú kéjérzetet érez, midőn rég titkolt gyűlöletét, állandósult haragját kiöntheti, midőn az extazisig ingerült idegeivel a bosszú kéjét élvezi, mikor a legyilkolt áldozat vérében fetreng. De midőn idegei lecsillapultak, nyomban kezdődik a rettenetes visszahatás.

Bizonyára a boldogság érzetét kelti fel a lélekben a természet viruló ölében, bájos hölgyek társaságában tett tavaszi kirándulás. S utána a kedély tiszta nyugalma új, boldog benyomások felfogására tesz képessé.

Nézzük azonban az iszákost, vagy az ópium szivót. A kéj extazisában merülnek el, amíg tart a mámoros álom, de a felébredés után mindkettő ólomsúlyt érez testében, lelkében.

Ezer példát lehetne még felhozni, melyek mind igazolnák azt a tételt, hogy a szenvedély kielégítése, a kéj, nem boldogság, s hogy az ember, ki szenvedélyeinek rabja, nem boldog.

Nem veszem ki magát a szerelmet sem, mely kétségtelenül szenvedély. Csak hogy ennek az egyéniségekhez képest, igen különböző fokozatai vannak — a tetszéstől az örületig menő szerelemig. A boldog házasesletben a szenvedélyes szerelem devalválódik a családi élet boldogságát biztosító szelid, családias szeretetté. Ha pedig nem tud devalválódni, vagy kihal teljesen, vagy a családi életben igen sok bajnak lehet okozója.

Az eddig mondottakból kiviláglik, hogy a boldogság érzete időleges valami. Hosszantartó, örök boldogság nincsen. Nem is volna jó, ha volna, mert akkor már nem volna boldogság. A hatás, melynek nincs ellenhatása, eltompul.

Szoktunk ugyan egymásnak hosszantartó, az egész életre kiterjedő boldogságot kívánni. Ez több mint frázis, kevesebb mint igazság. Akinek élete mindig boldog volt, — csak sok boldog órát élvezett s az ezt követő megelégedést. Fájdalom is volt benne, mert hisz jól mondja a költő, hogy a fájdalom a boldogságnak egyik alkotórésze. Az örömmel levegőjét megtisztítja bánat, s a kizajlott búfelhőkön szép szivárvány támad. (Arany.)

Kéjt vesz, ki sok kéjt szórakozva kerget; a költőnek ez az éles megfigyelése csak azt tanúsítja, hogy nem tudnánk a boldogságot élvezni, ha mindig csak abban lehetne részünk.

Olyan életre kell tehát törekednünk, mely sok boldog órát hozzon s lelkünket meglegezővel töltse el.

De hogy törekedjünk ily élet után? „Mikor az embert vágyai vezérik s vágyainknak súlyos szárnya támad?” (Petőfi.) Vágyainknak pedig előtte áll más embertársainknak érdeke, akik szintén boldogok akarnak lenni, előtte állanak a társadalom felállította korlátok s az anyagi erő hiánya.

Kétségtelen, hogy az ember vágyaiban telhetetlen. Ha egynek teljesülését már elérte, új vágyak, ábrándok keletkeznek szívében. Talán a vágyak kimeríthetlensége és kielégíthetlensége az emberi haladás egyik fő indító oka; mert ha megszűnnek lenni vágyaink, megszűnnek azok elérése utáni törekvéseink. Célok kitűzése és elérése nélkül pedig nincs élet; ez az élet tartalma. Vágyaink elérésére szolgáló célokat tűzünk ki, s küzdünk érte, s ebben telik el életünk. Talán a törekvés a boldogságra, ez a mi életsorsunk, anélkül, hogy ami után törekszünk, azt valaha elérhetnők? Tan a boldogság, a bölcsnek köve, amely aranyá változtat mindent, amelyet évezredek óta keres az emberiség, anélkül, hogy azt megtalálná?!

Dreer István cukrász

Gr. Apponyi (Rózsa) utca 3. Borhás Henrik házában.

A farsangi idény beálltával torták és sütemények beszerzésére ajánlja magát a nagyérdemű közönség figyelmébe. A fővárosban és több nagyobb vidéki városban szerzett tapasztalatai folytán képes a legkényesebb igényeket is kielégíteni. Rendeléseket a legnagyobb figyelemmel és pontossággal teljesít. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri.

Jékok a nő kulturtörténetéhez, közli dr. Bände Zoltán. A felolvasás kezdete 4 órakor.

— **Megugrott öregasszony.** A hét folyamán két szolnoki kerülethez tartozó csendőr Cséparól egy asszonyt toloncolt és este, Csongrádon, a rendőr-őrszobába tértek be pihenés végett. A nagy szerénységet eláruló asszony, az éj folyamán, a fekvő csendőröktől engedelmet kért, hogy kimehessen, mit azok, bizva abban, hogy az összes kapuk be vannak zárva, meg is adtak. Amde az öregasszony nem tért mindjárt vissza, ami a csendőröknek feltűnt és az ott levő rendőrökkel keresésére indultak. Összevissza keresték az egész városházát, de az asszonynak hűlt helyét találták, még ma is ütök bottal a nyomát. Különös az egészben az, hogy miként szokhatott meg akkor, mikor minden ajtó be volt zárva.

— **Pörüljárt legény.** A napokban egyik városzéli koresma előtt több legény duhajkodott s már-már csaknem verekedésre került a sor, amikor egy csendőr szolgálaton kívül arra ment. Látva a történést, kikelt azon, hogy Csongrádon nem mulhat el nap anélkül, hogy verekedés ne volna; azután felhívta a legényeket a rend megtartására. Erre egyik legény se szó, se beszéd, úgy fejbe vágta a csendőrt, hogy annak fejbőre is kirepedt. A csendőr védelmére kardot rántott és az újból támadó legény karját, kezét, több helyen megvagdalta. A vizsgálat pedig már folyik s reméljük, hogy a rakoncátlanok legényeket hathatósan felvilágosítják a rendről, a tisztességről. Hogy milyen az éjjeli élet nálunk, ez az eset is bizonyítja. Este már alig lehet az utcára kimenni, mert ha egy csendőrt meg mernek támadni, akkor mást még inkább. A csendőr amit tett, jól tette, különben élete védelmezéséről volt szó; mert ha idejében kardot nem ránt, nem kizárt feltevés, hogy agyonverik.

— **Tisztelt olvasóink!** Bizonyára szívesen fognak megismerkedni a „Scott-féle Emulsió”-val, mely általánosan ismert háziszert, vagyis csukamájolaj, csak hogy az utóbbit teljesen jó ízű és könnyen emészthető formában nyújtja. Gyermeknek különös előszeretettel veszik be a „Scott-féle Emulsió”-t, mert jól ízlik. Kapható a gyógyszerárakban.

— **Országos vásár.** A ma egy hete megtartott országos vásár a körülményekhez képest elég nagyán volt mondható. Ami ritkaság, szép idő kedvezett, s különösen délután, vásárlók nagy serege lepte el az eladók sátraikat.

Ily értelemben nem szabad a boldogságot keresni s ily értelemben nem is érjük el soha, mert nincs a földön.

Keressük tehát céltudatosan azt, amit elérhetünk.

„De mi az, ami embert boldoggá tehetne? Kincs, hír, gyönyör? Legyen bár mint özőn, a telhetetlen elmerülhet benne s nem fogja tudni, hogy van szívérem.” (Vörösmarty.)

Nem a kincs, nem a gyönyör teszi boldoggá a szívet, bár a boldogság eléréséhez relatív anyagi jólét kell — és szabadság. Viszonylagos anyagi jólét kell a szükségletek kielégítéséhez, hogy a test üdüljön; szabadság kell, hogy a lélek boldogságra törekvő cselekvéseiben ne korlátoztassék. Ez a boldogság elérésének külső tényezője, princípiuma.

A belső tényező pedig abban áll, hogy tudjuk szabályozni igényeinket. A földi javak nagyon korlátozott mérvben állanak rendelkezésünkre, bár megszerzésük után, mint a boldogság elérésének egyik eszköze után, törekednünk kell, de mindig be kell látnunk, erőnk mennyire képesek s hogy mennyire szabad törekednünk, hogy másnak érdekszféráját ne bántjuk. S így vagyunk a cselekvési szabadsággal is. Cselekvéseinkben egészen szabadok sohasem leszünk, mert hisz minden, ami a világon van, korlátozza egyéniségünket s e korlátokat, ha boldogok akarunk lenni, fel kell ismerünk.

Nem azt jelenti ez, hogy igényeinkről lemondjunk. Nem lemondás kell, csak az igények megszorítása. Az élet javairól való lemondás — a közboldogságra nézve — époly káros, mint az igények túlfeszítése. Az aurea medicocritás, a klasszikus arany középút, a legjobb cselekvési elv a boldogságra való törekvésben is.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

E rovatban közölték nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Nyilt levél Sólya Gyula főjegyző úrhoz.

Miután úgy tudom, hogy a csongrádi kántortól illető mindennemű ügyben, amennyiben az panaszt képez, a főjegyző úrhoz kell fordulni, azért intézem én is jelen levelemet Önhöz.

Panaszom oda irányul, hogy bár már két hónapja elmúlt, hogy a csongrádi új kántor elfoglalta állását, azért mi földművelők, akik a kora reggeli misékre szoktunk elmenni, mind-éideig nem részesültünk azon szerencsében, hogy az új kántor művészi hangjában gyönyörködtünk volna.

A hat órai miséken eddig nem énekelt, a hajnali miséket szintén nem mondja, így tehát joggal kérhetem, hogy ugyan mit csinál? Talán alszik?

Főjegyző uram! Igazán restellem, hogy ezen dologra az Ön figyelmét kell felhívnom. Teszem pedig ezt azon oknál fogva, mert most még rosszabb állapotok uralkodnak ezen a téren, mint akkor, mikor még kántor nem volt. Így nem hallgathatom el azt sem, hogy bár a kántor tartozna jó segédet tartani, azt eddig nem tette, hanem olyan segédet tart, aki a miséken a hivatelt tudatlanságával állandóan csak botránkoztatja, mert énekelni nem tud s a nép által ismert énekeket kerüli.

A múlt hét szombatján pedig megtörtént az, hogy a litánia elvégzése kántor nélkül folyt le. A hétfőn tartott litánia pedig, ha Oláh Lázár nem orgonál, úgy ismét kántori kíséret nélkül ment volna végbe. Vajjon ki a felelős ezekért? Vagy talán úgy lett a kántor megválasztva, hogy csak akkor menjen a templomba énekelni, mikor neki jól esik?

Mondják, hogy a nyolc órai miséken szokott énekelni. Hát kérem a főjegyző urat, hogy csupán a nyolc órai misét látogató úri közönség részére lett megválasztva az új kántor, míg a hat órai misét látogató földművelő nép részére nem? No látja főjegyző úr! így lesz a magyarából elégedetlen szocialista, ha látja, hogy még az Istenházaiban is kivételeket tesznek. Neked paraszt jó lesz a suplene is; az nem baj, ha nem tud is énekelni, te úgy se értesz hozzá. Pedig hát a hibát észreveszi a parasztember is.

Hányszor megtörténik az is, hogy a misét beharangozóskor nem lehet megkezdeni, mert nincs kántor. Bizony ez se tartozik a rendhez.

Porubszky József plebános úr egy csendes, áldott lelkű ember, aki a légynek sem mer véteni s ennek tudom be, hogy a kántor azt tesz, amit akar, akkor megy énekelni, ha neki éppen jól esik.

Bizony Hegyi Antal valamikor az ilyesmit nem tűrte volna el, mert az a templomban a rendet szigorúan megkövetelte.

Főjegyző úr! Ilyen nagy katolikus lakosság, mint Csongrád városáé, megérdemli, hogy jó kántora legyen s ha van, úgy annak a kántornak kötelessége, hogy a templomban és temetésekben mindenkor pontosan a helyén legyen és ne válogassa ki a miséket, mint a kéregető szokta a fehér kenyeret a barna közül.

Szíveskedjék tehát a főjegyző úr intézkedni, hogy a főkántor legyen ott a hajnali és hat órai miséken is, mert egy jó kántornak két misétől még nem szabad egy cseppet sem megijedni.

Kelt Csongrádon, 1908. évi december hó 8-án.

Tisztelettel
Egy katolikus hívó.

Kiadók és lap tulajdonosok: BOZÓ ÉS JUSTIN.

Bozó és Justin könyvnyomdája.

Vincellér állást kereselek.

Vincellér iskolát végeztem és több évi gyakorlatlással bírok. A szőlőnek összes szakosított munkáját, s a borászatot, ugyszintén a faiskola kezelést értem. Konyhakertészetben szakképzett vagyok és kevés gazdaság vezetésében is. Cím a kiadóhivatalban.

Vérszegénység

ellensúlyozásául tessék SCOTT-féle Emulsiót használni, amely a vért gazdagítja és a test húsát szilárdítja és egészségessé teszi.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

A Scott-féle Emulsió

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meglep és kielégít.

Próbálják meg

és meg fognak erről győződni, mint ahogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f.

Kapható minden gyógytárban.

Kiadó üzlethelyiségek.

Dr. Buk Hermannak piac-téri házában, 3 utcai üzlethelyiség, 1 utcai pince és jégverem azonnal kiadó.

Hirdetmény.

A főlegyházi-út 18. sz. házában megnyitott s Csongrád község előjárósága által üzemből tartott hatósági hússzékben a következő árak mellett lesznek a hatósági húsvizsgáló által beutalt vagy a gazdaközönség által önként beadott állatok húsa elárúsítva:

Önként beadott marhahús kgr.	76 f
Az állatorvos által beutalt marhahús kgr.	56 f
Gyenge borjúhús önként beadva kgr.	80 f
Beutalt gyenge borjúhús kgr.	56 f
Önként beadott juhhús kgr.	64 f
Beutalt juhhús kgr.	48 f
Önként beadott sertéshús kgr.	96 f
Beutalt sertéshús kgr.	88 f
Sertés zsír, szalonna vagy hár kgr.	1 K 20 f

Csongrád, 1908. december 12.

Előjáróság.

Kiadó üzlethelyiség.

Hatvani György Kossuth Ferenc-út 28. sz. alatti házában egy üzlethelyiség van hasznonbérbe kiadó. A helyiség azonnal elfoglalható.

Házhely eladás.

A Herke-városban Mészáros Sándor és Szegi Pál háza között levő üres háztelek f. hó 28-án, hétfőn d. e. 9 órakor, a helyszínen önkéntes árverésen eladatik. A vételár 5 hónap alatt fizetendő.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ

sós borszesz,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háziszertel várni lehet.
Ore az egészségnek, fertőtlenítő, erősítő és edző izmok, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószer.

Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS labororium GYŐR.
Kapható mindenütt.

Egyedül valódi csak
THIERRY BALZSAMA

a zöld apácával mint védőjeggyel. Legkevesebb megküldés 12/2 vagy 6/1, avagy 1 szabadalmazott különleges utazó-családügyeg 5 korona. Csomagolás ingyen.

Thierry Centifolium kenőcse.

Legkevesebb megküldés 2 doboz 3.60 korona.

A legjobb háziszerek **gyomorhaj,** gyomorégés, göres, köhögés, **mellhaj,** minden belső szervezet gyúladás, köszvény, tagszaggyatás, mindenféle seb, sorvadás, tályog, daganat és mindennemű sérülés stb. ellen. — Így tessék címezni:

Védőangyal gyógyszer-tár

Thierry A., Pregrada, Rohics mellett.

Raktárak Budapestben: **Török József** gyógyszerész, **Egger J.** és **Egger Leó dr.** és **Vértes L.** Lugas.

Most már megvan
az alkalom mindenkinek!

Aki szép, jó és főleg jutányos árért akar férfi-, női- és gyermekcipőt, vagy

csizmát

rendelni, az forduljon bizalommal hozzám, miután nagymennyiségű legfinomabb sevreaux, box, calf és más egyéb minőségű bőrt vásároltam be s így azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a mai nagy drágaság mellett is a legerősebb árért, a legerősebb, legesmosabb és legjobb férfi-, női- és gyermekcipőket, valamint férfi- és fiúcsizmákat készíthetek.

Egy próbarendelés mindenképp meggyőző készítményeim szépsége, jóság és tartósságáról.

Miért is kérem a nagyérdemű közönség becses pártfogását.

Teljes tisztelettel

Nagy I. János

cipész-mester.

Lakásom: Kereszt-utca és Zrínyi-utca sarok, a városi kórház átellenében.

„M-i-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-fele Antinicotin cigarettahelyek fadóbozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadóboz egy érdekes búvész-kártyát tartalmaz.

Kényelem!

Az igénytelt csongrádi vevő közönség lakására küldök

barna kenyeret kgrmonként 15 krajcárért, fehér kenyeret kgrmonként 17 krajcárért, I. oszt. búkk felvágott fát métermázsanként 1 frt 60 krért. Mindent hazaszállítok!

A tisztelt vevő közönség pártfogását kérem tisztelettel

Geller Jakab

első csongrádi házi kenyér sütőde, liszt nagyraktár és vágott fa eladás.

Üzlethelyiségem Rosenberg Ede úr üzlete mellett van.

Aki kellemes,

egyenletes meleg lakást óhajt,
az rendeljen tűzálló agyagból
... készült cserépkályhát ...

MÁZURA VILMOS

cserépkályha, takaréktűzhely, fürdőkáád, fertőtlenítő zománcozott falburkolat és minden e szakmába vágó munka készítőjénél

Szentesen, a vasútállomás mellett.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **Réthy-féle** pemetefü **cukorkánál.**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálgasodás ellen gyors és biztos hatásúak

EGGER MELLPASZTILLÁI

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 kor. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, VI. Váci-körút 17. sz.

Kapható Csongrádon:

Barna Henrik, Löw Adolf, továbbá Wiesner Lajos gyógyszerertárában.

Éljen!

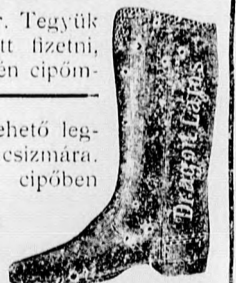
Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

Az idő pénz!

Ha az Ön cipője pénzt ér, időt is ér. Tegyük fel, hogy Ön 10 koronát szokott fizetni, úgynevezett olcsó cipőért. De az én cipőmért bátran fizethet 15 koronát, mert háromszor annyi ideig tart.

Ugy-e bár tizenkét óra hosszat talpon van Ön? Szüksége van tehát a lehető legkényelmesebb cipőre vagy csizmára. Szóval a Dragon-féle cipőre és csizmára. Inkább cipő nélkül járjon Ön, mint a lábát elnyomó kényelmetlen cipőben

DRAGON LAJOS cipész-mester
CSONGRÁD, Kossuth Ferenc-út.

Gépraktár.

Van szerencsénk a t. gazdálkodó közönségnek b. tudomására hozni, hogy Csongrádon, özv. Kaszanitzki Ferencné házában bizományi

gépraktárt

létesítettünk, ahol az ottani vidéken szükségelt gazdasági gépekből és eszközökből, u. m. kévekötő és marokrakó aratógépek, ekek, vetőgépek, darálók, kukoricamorzsolók, répa és szecskavágók, járgányok, mázsák, boronák stb.-ből állandóan dús raktárt tartunk.

Cégünknek az itteni vidéken való képviselővel és raktárunk vezetésével **Lévai Gyula gabona-hereshedő urat** biztuk meg.

Készítményeink kiválóságát külön kiemelni szükségtelemnek tartjuk, mert a gyárunkból kikerülő gépek és eszközök elsőrendű volta általánosan el van ismerve.

Kiváló tisztelettel

Hoffher és Schrantz

budapesti gazdasági gépgyár és vasúttelep.

Értesítés.

Alulírott tisztelettel hozom tudomására a n. é. közönségnek, hogy műhelyemet a mai kornak megfelelőleg, többféle szerszámgépekkel berendeztem, miért is azon kellemes helyzetben vagyok, hogy bármiféle lakatos munkát gyorsan és igen szolid árért készítek.

Elvállalok kisebb-nagyobb épület vasalásokat, diszes vaskapukat, rácsokat, valamint sodrony fonatból készült sirkerítéseket. A legújabb kivitelű asztali tűzhelyeket, tábori üstházakat bolti árban számítom, továbbá mindennemű füstesőveket, valamint a legújabb rendszerű borsajtókat, permetező és varrógépeket, s minden e szakmába vágó dolgokat.

Bárki forduljon hozzám bizalommal és én a legerősebb árajánlattal készséggel szolgállok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve vagyok

teljes tisztelettel

Forgó Lajos

épület és géplakatos.

Műhely Szőlőhegyi-utca 20. szám alatt.